

Blagoslovljene velikonočne praznike

želita svojim cenjenim naročnikom, čitateljem, prijateljem in inserentom

uredništvo in uprava »Slov. gospodarja«

Novice iz domačih krajev

Vagon smrtno povozil vratarja. V noči na 15. marec je na mariborskem koroškem kodvoru tovorni vagon povozil 58 letnega vratarja Filipa Berlota s Tržaške ceste. Kolesa so nesrečnežu odrezala obe nogi. Kmalu po prepeljavi v bolnišnico je umrl radi prevelike izgube krvi.

Huda prometna nesreča na uradni vožnji. Dne 14. marca zvečer sta se vračala na motornem kolesu z uradne vožnje proti Mariboru stražnik Semelbauer in policijski agent Rozman. Na Koških nad Mariborom je zaneslo kolo na kup gramoza. Motocikel se je prevrnil in dva policijska uslužbenca sta priletela ob zaboj, ki je stal na cesti. Semelbauer je obležal nezavesten, Rozman si je ranil roko. Ponesrečena sta bila prepeljana v bolnišnico.

Nad osemdesetletni starček zoglenel. 82 letni zasebnik Jurij Črnčič je živel na starost pri svoji hčerki v Studencih pri Mariboru. V noči so opazili domači, da prihaja iz sobe starčka nič dobrega obetajoči dim. Ko so vdrli v sobo, so zagledali Črnčiča ob žareči železni peči zoglenelega, ker je obleka na njem vsa zgorela. Pri spravljanju k počitku je starček omahnil preko žareče peči, obleka se mu je vnela, sam si ni mogel pomagati in siromak je živ zgorel.

Duhaprisotnost ga je rešila. Steklenico bencina je nesel v nahrbtniku posestnik Ivan Kozjek z Ribnice na Pohorju. Bencin se mu je razlil ter omočil obleko. V trenutku, ko si je prižgal Kozjek cigareto, se mu je vnela obleka. K sreči je imel toliko duhaprisotnosti, da se je vrgel na tla in na ta način zaščitil ogenj. Dobil je pa kljub temu tako hude opekline, da se je zatekel v mariborsko bolnišnico.

Očeta štirih otrok zadela smrtna nesreča. Rudolf Zidar, 37 letni marljivi cestar, je hotel na povratku od dela biti prej doma in je je mahnil po bližnjici. Ob novi cesti na Hočkem Pohorju mu je spodrsnilo, padel je v prepad, si prebil lobanjo in obležal mrtev. Smrtno ponesrečeni zapušča štiri otroke.

Drava odnesla mlin. Pri Borlu pod Ptujem je odnesla močno narasla Drava mlin.

Ščavnica poplavlja. Radi toplega vala zraka, ki je zajel Slovenske gorice, se je začel sneg naglo taliti. Reke in potoki so silno narasli. Že v sredo zvečer je naša Ščavnica prestopila strugo ter se začela razlirati preko polj, travnikov in vasi. Ledene plošče so zastajale pred mostovi ter zavirale odtok vode. V četrtek je dosegla poplava višek. Nekatere hiše so v mestu Ljutomeru izpraznili, ker je voda že tekla skozi vrata v stanovanja in hleve. Voda je raztrgala na nekaterih krajih strugo, razdejala ceste in njive. Koliko škode je napravila letošnja prva povodenj, sedaj še ni mogoče dognati, pač pa je škoda precej velika.

Sneg porušil gospodarsko poslopje. V Laporju je teža snega porušila gospodarsko poslopje posestnice Marije Potočnik in delno posestnika Štefana Robar ter skedenj v Hošnici posestnika Jožefa Onič.

Nesreča z elektriko. V Šoštanju je bil zaposlen pri pleskanju strešnika pleskarski pomočnik Karel Berločnik. Ker je bil prepričan, da je električni tok odklopljen, je zašel z desno roko in povrh je še padel 12 m globoko in priletel na ograjo. Pri padcu si je pretresel možgane, si zlomil ključnico in desno stran prsnega koša. Ponesrečenega so prepeljali v zelo resnem stanju v slovenjgraško bolnišnico.

Avtomobil podrl šolarja. Na cesti med Velenjem in Št. Iljem je tovorni avto iz Šoštanja povozil 13 letnega šolarja in posestnikovega sina Milana Pačnik iz Št. Ilja pri Velenju, ko se je vračal s svojo sestro domov z velenjske postaje. Povoženega so spravili k zavesti z umetnim dihanjem in so ga prepeljali v slovenjgraško bolnišnico.

V zadnjem hipu si otela golo življenje. Pri Sv. Petru na Medvedovem selu je zajel ogenj hišo zakoncev 55 letnega Vinka Krumpaka in njegove 61 letne žene Alojzije. Zakonca sta si otela v zadnjem trenutku iz gorečega poslopja golo življenje. Ko sta bila na prostem, se

je hiša zrušila. Pri pobegu sta dobila oba hude opekline po glavi ter rokah in sta se zatekla v celjsko bolnišnico.

Tovorni avto se skotalil v Savinjo. V bližini kamnoloma v Polulah pri Celju je privozil po cesti tovorni avto. Ker je postalo šoferju slabo, ni mogel obvladati avtomobila, ki se je zasukal proti Savinji. Sunek je podrl betonsko ograjo ob cesti in avto se je zakotalil s šoferjem vred po regulacijski strmini v precej naraslo Savinjo. Na pomoč prihiteli ljudje so rešili šoferja iz avtomobila, ki se je razbil.

Električni drog ga je hudo poškodoval. V Veliki Loki pri Stični na Dolenjskem so podirali električni drog. Kljub naravnavanju za padec v pravo smer se je drog izmuznil in padel na posestnika Jožefa Zajca iz Velike Lake. Zajec je dobil hude poškodbe na glavi in zlomilo mu je tudi nogo. V resnem stanju je bil oddan v ljubljansko bolnišnico.

Vesele velikonočne praznike našim prijateljem v tujini! Naš list je prejel za objavo preobilno častitk od svojih prijateljev v tujini, katerim želi od srca vesele in srečne velikonočne praznike z željo, da bi se vrnili kmalu v okrilje lepe Slovenije!

Tečaji županske zveze. Županska zveza prireja po Sloveniji na pobudo kr. banske uprave posebne tečaje za župane podeželskih občin. Dosedaj sta se vršila dva tečaja, in to v Mariboru in Celju. V Mariboru se je tečaj vršil v mestni posvetovalnici 11. marca in se ga je udeležilo 70 županov iz okrajev Maribor desni in levi breg, Ptuja, Slov. Konjic in Dravograda. Tečaja v Celju se je pa udeležilo 72 županov iz okrajev Celje, Gornjigrad, Laško, Šmarje in deloma iz Slov. Konjic. Na tečajih predavata strokovnjaka banske uprave g. dr. Kukman in g. Lesar, in sicer prvi o občinskih uslužbenih in pravnih sredstvih drugi pa o občinskih proračunih.

Zanimivost vinske razstave v Ptuju. Na zadnji vinski razstavi v Ptuju 10. marca je bilo obiskovalcem na ogled orodje iz rimske dobe, s katerim so po ptujski okolici obdelovali vinsko trto. Dalje je lahko vsakdo videl glinast vinski vrč ter odlomek rimskega žrtvenika, na katerem so darovali vino poganskim bogovom. Po ptujski okolici so začeli gojiti vinsko trto odsluženi vojaki rimskega cesarja Probusa v drugi polovici 3. stoletja.

Najbolj razvita organizacija v laškem okraju. Pri Sv. Miklavžu nad Laškimi se je ustanovila pred kratkim podružnica Sadjarskega društva. Sadjarsko društvo ima sedaj že 14 podružnic v okraju. To je menda najbolj razvita organizacija v laškem okraju.

»Sovjetska zajednica! Koliko članov pa ima ta zajednica v Balti? Desetico bivših razbojnikov, izdajalcev in odpadnikov. Lepa družba!«

Šubin se je dušil od jeze.

»Ti si drzneš žaliti sodruga člane vaškega sovjeta! Al ne...«

Fedor je zamahnil z roko in ga prekinil.

»Ti bi seveda želel, da mi uboge pare niti ne bi smeli zaječati v peklu, v katerem živimo! Pa zapomni si, Šubin, da ta peklo ne bo večeno.«

Šubin se je prisiljeno zasmeljal.

»Ne vem, kaj misliš reči s tem peklom in tem spominom na smešno praznoverje. Če hočeš videti, kaj pomenijo bajke krščanskega praznoverja, pojdi v Odeso in si oglej brezbožniške muzeje, ki jih je uredil tovariš Klavs Rišin. Tam boš videl...«

»Ne govori o Klavsu Rišinu!« se je oglasil Aleksej. Njegovo čelo se je pri tem nagubalo.

»Zakaj ne, dragi oče?« je pripomnil Fedor. »Mi tega človeka ne poznamo.«

»In ravno on je edini človek, ki vas ščiti. Če njega ne bi bilo, bi...«

»Šubin, ti si slab boljševik!« je porogljivo rekel Fedor.

»Kaj, slab boljševik?«

»Da, ker gledaš na sorodniške vezi med nami in Klavsom, dasi bi moral vedeti, da v smislu boljševiških načel takih zvez ni.«

»Ti mi ne boš dajal boljševiških naukov!« je jezno rekel Šubin.

»In vendar ti bom dal enega!« se je nekam skrivnostno nasmehnil mladenič.

»Sedaj pa mi je dovolj tega!« je zavpil Šubin. »Vsekakor so tu stvari, ki niso čiste.«

Pri teh besedah je pogledal po sobi.

»Stvari, ki niso čiste?« je rezko vprašal Fedor.

»Pustimo to! Jutri bo prišla iz Jaske četa vojakov. Takrat bomo o vsem obračunali.«

»O ne, Šubin!« je zaklical Fedor. »Ne jutri, ampak danes bomo obračunali.«

Z naglim zamahom je pritisnil Šubina k steni. Z eno roko ga je stiskal za grlo, z drugo pa je iz njegovega žepa potegnil samokres. Nato je izpustil trinoga. S samokresom je meril na njegove prsi in se je za štiri korake oddaljil od njega.

Šubin je smrtnobled stal pri steni. Ves se je tresel ob misli, da mu bije zadnja ura.

»Fedor, pusti tega človeka!« je vsa preplašena zaklicala mati.

iskal. Naslednji dan je neki Blankenheimčan snažil svoj golobnjak. V svoje presenečenje je našel v njem bankovec za 50 mark, ki so ga bili naši golobje in prinesli v golobnjak, da bi si z njim obložili gnezdo. Seveda ni bankovec pri tem ostal niti cel niti snažen. Ker je lastnik golobnjaka nekaj slišal o mlekarjevi smoli, mu ni bilo težko uganiti, komu naj bankovec vrne. Stevilka je bila k sreči še čitljiva, tako da je mlekar denar lahko zamenjal v neki banki.

Stalin se da častiti. Stalinov rojstni kraj Gori v Gruziji na Kavkazu bodo po načrtih najboljših gruzinskih stavbenikov in umetnikov prenovili. Po otvoritvi nove železniške proge postane Gori pomembno središče tega ozemlja.

Nekaj o cestnih razmerah v okolišču Laško. V kratkem se bo pričelo s prelaganjem ceste Jurklošter—Laško, in sicer v odseku od Površja proti Stepici. Država je prevzela v svojo oskrbo banovinsko cesto Radeče—Celje. Nujno je potrebno, da se na tej cesti dela, katera sta vršila banovina in okrajni cestni odbor, nadaljujejo od strani državne uprave, posebno v Šmarjeti, kjer je cesta preloženjena, a so samo zemeljska dela izvršena. Minister za gradbo naj delo pospeši.

Družba za izvoz sadja »Kanada« se preimenuje v firmo »Kanada — M. Palouek« brez vsake izmenjave v lastništvo ali vodstvu. 432

Naše cenj. čitatelje opozarjamo na današnji oglas tovarne čevljev »Peko«!

Odlitno naravno zdraviljenje je spomladanska kura s »Planinka« zdravilnim čajem, ki je sestavljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč. Dolgoletna izkušnja nam namreč potrjuje, da je »Planinka« zdravilni čaj, ki ima v sebi preizkušene in dobre zdravilne sestavine, regulator za čiščenje. Zdravljenje od 6 do 12 tednov s »Planinka« zdravilnim čajem deluje izvanredno, in sicer brez strupov pri vseh sledečih boleznih: pri slabi prebavi želodca in zaprtju telesa, slabem delovanju črevesja in napetosti telesa, omotici in slabosti, obolenju hemoroidov in boleznih jeter. »Planinka« zdravilni čaj pospešuje apetit. Zahtevajte v lekarnah samo pravi »Planinka« čaj, ki se ne prodaja odprt, temveč samo v originalnih, plombiranih zavojih po 20 din in 12 din z napisom proizvajalca: Lekarna Mr. pharm. L. Bahovec v Ljubljani, Kongresni trg. Reg. S. br. 3408/1033.

Požari

V Zamušanah ob Dravi na Ptujem polju je eksplodirala posestniku Tomažu Žnidaršiču petrolejka, v kateri je gorel s petrolejem pomešan bencin. Eksplozija je povzročila ogenj, ki je uničil hišo in znaša škoda 35.000 din.

Na Selovcu pri Guštajnu se je pojavil rdeči petelin pri posestniku Gostenčniku. Ogenj, katerega so domači z združenimi močmi pogasili, je nastal radi plamena iz dimnika. Kljub temu, da je lepa domačija bila rešena, je škoda znatna.

Kmetje, pozor! V ponedeljek, 4. marca, je bil v Soboti sejem. Živina se je precej drago prodajala. Kravo je prodal tudi posestnik Kovač Stefan iz Bokrač, občina Pečarovec. Kravo je kupil

Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, zaradi česar imajo vrenje v želodcu in čreveh, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite zjutraj na tešče. Z uporabo »Franz-Josefove« grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči zaradi zapeke, obenem se pa doseže tudi boljši tek.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

nek kupec za g. Benka. Kovač je prignal kravo na občinsko tehtnico v Soboti. Tehtali so jo trikrat, pa vedno druga teža. Razlika je bila 70 kg! Ljudje so se silno razburjali radi tega. V Benkovi klavnici pa je spet vaga pokazala drugo težo. Obsojamo tako delo. Sicer ne moremo nikogar kriviti, da bi delal to nalašč, vendar prosimo oblast, da naj to takoj preišče in tehtnico v Soboti zapečati ali pa krivce ostro kaznuje. Kdo si bo še upal kaj prodati v Soboti?!

Vlom v uradne prostore. S ponarejenimi ključki je obiskal neznanec v noči socialno-politični urad mestnega županstva v Mariboru. Odnesele je ročno blagajno s 3000 din gotovine ter hranilne knjižice v skupni vrednosti 10.000 din. Ročno blagajno so dobili pozneje v strugi Drave. Bila je zaklenjena. Ko so jo odprli, so ugotovili, da manjka samo gotovina, ostalo je bilo še v blagajni.

Vlom v stanovanje posestnice. Še neodkrit storilec je vlomil v Novi vasi pri Ptujju v stanovanje posestnice Marije Sever. Odnesele je razne dragocene predmete in povzročil škodo za več tisoč dinarjev.

Strahovalec štajerske in Kranjske vendar enkrat v rokah pravice. Naš list je poročal, kako je 23 letni razbojnik Anton Haco po umoru orožniškega podnarednika Medena v Hudinji pri Celju zginil neznan kam brez vsake sledi. Tolovaj se je iz okolice Celja izmuznil na Kranjsko, in sicer na Gorenjsko v okolico Kranja. Dne 13. marca zvečer se je pojavil drznež v stanovanju najemnika Pavla Hrovatina v Kranju in je povpraševal po nekem svojem znancu Strmoletu. Hrovatinu se je zdel neznanec sumljiv, poslal je nekega fanta na mestno stražnico, sam pa zadrževal tujca s pogovorom. V trenutku, ko sta se pojavila

stražnika Gojmir Kremžar in Anton Medle in napovedala prepoznanemu tolovaju Hacetu aretacijo, je ta potegnil kar dva samokresa in začel streljati na stražnika in Hrovatina, ki so ga hoteli ukleniti. Strelji so zadeli Kremžarja v kost noge nad kolenom, Medleta v nogo dvakrat, najemnika pa je krogla laže ranila na vratu. Kljub ranam sta policista s pomočjo najemnika po bitki na življenje in smrt razbojnika ukrotila in ga zvezala. Haco je imel pri sebi tri polne samokrese ter 30 nabojev. Ranjena stražnika so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, Haco pa pod močnim nadzorstvom prav tako v Ljubljano. V rokah pravice je po dolgotrajnem zasledovanju strahovalec štajerske in Kranjske. Z njegovo aretacijo bodo najbrž pojasnjeni mnogi vlomi in tudi nekaj roparskih umorov, ki so se zgodili v zadnjem času v Savinjski dolini in so še nepojasneni.

Obsodba radi komunistične propagande. Velika senat mariborskega okrožnega sodišča je razglasil 13. marca sodbo radi komunistične propagande. Bivši poslanec in upokojeni učitelj Karel Doberšek iz Prevalj je obsojen na štiri mesece zapora in 600 din brezpogojno. Delavec Matevž Vavč je dobil tri mesece zapora in 300 din denarne kazni nepogojno, povrh pa mora prestatiti še štiri mesece pogojne kazni, na katero je bil svoječasnno obsojen. Obsojenima se všteje v kaznen preiskovalni zapor. Beno Kotnik in Adalbert Krautberger sta bila obsojena vsak na tri mesece zapora in 300 din denarne kazni pogojno na tri leta. Državni tožilec je vložil priziv radi oprostilnih delov sodbe in preizkve odmere kazni.

Letošnja zima in naši sadonosniki

Po desetih letih je letos pritisnila huda zima. Imela bo gotove posledice na naših sadonosnikih. Marsikatero drevo bo treba izkopati radi pezebe, kakor leta 1929. Žalosten je ta posel, ko se sadjar trudi z vzgojo, ko se pa bliža čas, da začne drevo roditi ali pa že bogato rodi, pa mu pezebe.

Toda to je storila zima, narava, proti kateri ni orožja. Veliko žalostnejši pa je pogled sadjarja na sadonosnike in drevesa letos, ko je zima prisilila zajca, da je ta povzročil pravo nesrečo po sadnih nasadih.

Znanemu drevesničarju pri Ptujju so zajci uničili nad 800 drevesc. Imel je sicer z žično ograjo zavarovano drevesnico, ali sneg je bil visok in zajci so preskočili več ko meter visoko ograjo in mu prizadejali v par nočeh ogromno škodo. Po mnogih starejših nasadih so zajci ovito slamo razkopali, da so tako lahko grizli mlado skorjo. In to je storil zajec na sadnem drevju v starosti 10, celo do 15 let ali celo še starejšem.

Vso to ogromno škodo je storil letos zajec na našem sadnem drevju v kljub pravilne-

mu zavarovanju. Kdo bo to škodo poplačal? Nihče ne bo odgovarjal za to škodo. To je storil pač zajec, največji škodljivec, ki drevo podjeda spodaj na deblu, kakor to dela drvar, ko nastavi sekuro.

Oblastva pomagajo sadjarjem, da se vzpenjajo v sadjarstvu čimvišje. Predvsem se priporoča zatiranje škodljivcev. Prvi škodljivec pa je zajec! Vsi prijatelji sadja, oblastva, bodite tudi pri borbi prijatelji sadjarja, ki se bori zoper tega škodljivca, zajedalca drevesc, da se krivica enkrat popravi!

Sadjarji-kmetje zahtevamo spremembo lovškega zakona! Zajec se mora izločiti iz zaščitene divjačine! S svojo kožo in mesom daleč ne krije ogromne škode, ki jo dela v sadonosnikih. Dandanes se vse panoge gospodarstva dvigajo in odstranjujejo vse ovire, ki onemogočajo njihov dvig in razmah. Prosimo in zahtevamo, da se tudi ta ovira pri sadjarstvu odstrani, kar bo omogočilo za štirideset odstotkov njen dvig za blagor naših domov.

Lojze Janžekovič, Ptuj.

Od postaje bo vodila do Stalinove rojstne hiše široka cesta, ki jo bodo na obeh straneh krasili kipi najožjih diktatorjevih sodelavcev.

Nemški tanki. Vojaški strokovnjak agencije PA poroča, da so angleške vojaške oblasti ugotovile, da so bili nemški tanki na vzhodni fronti določeni za boje na tej fronti in za »bliskovito« vojno sploh, nikakor pa ne za napad na Maginotovo črto. Čedalje bolj se kaže, da na nemški strani niso računali z vojno z Anglijo in Francijo. Oklopi nemških bojnih vozov so večinoma slabši nego pri angleških in francoskih tankih. Očitno je, da so se hoteli nemški državni činitelji po likvidaciji sovražnosti na vzhodni fronti izogniti spopadom z Angličani in Francozi.

»Pomiri se, mati!« je odvrnil sin.

Oči ni odmaknil od šubina. Zlovešče je dejal:

»Šubin, dve minuti časa ti dam, da misliš na svoje rešenje!«

Iz šubinovih oči je zrla groza. Okrutni strahopetnež, ki je zločinsko moril nedolžne ljudi, je trepetal pred smrtjo. Mrmral je nerazumljive besede.

»Pusti tega človeka!« je spet zaklicala mati. »V čem se bodo kristjani ločili od boljševikov, če bodo morili ko oni?«

Fedor je nekaj časa okleval, potem pa je položil samokres na mizo.

»Poberi se!« je rekel šubinu. »Imam mater, katero spoštujem in ubogam in to je tvoja rešitev. Pojdi, toda zapomni si, da se bova kmalu spet srečala.«

Šubin je dvignil svojo debelo glavo. Njegove misli, ki so se prej v smrtnem strahu pomešale, so se spet uredile. Oči so spet dobile prejšnji izraz. Pregnal je sliko smrti, ki je prej migljala pred njim. Oddahnil si je. Temna sila, ki ga je gonila na zlo, ga je spet zgrabila.

»Da, srečala se bova!« je zaničljivo siknil skozi zobe.

Odšel je.

Andrejevi so se spogledali. Materine oči so razodevale grozo, v očetovih in sinovih pa je bilo nekaj bojevitega.

7.

Temna, modra senca se je začela spuščati na ravnino, ki je bila zmučena, ker je ves dan morala prenašati sončno pripeko.

Po lesenih kočah se je že širila vest, da je šubin ubil Krilova in Olgopora. Zdelo se je, da je prebivalstvo, ki ga je tiščal boljševiski jarem, prav tako mrtvo ko sajaste lesene bajte, v katerih se je stiskalo. A to je bil videz, kajti v srcih prebivalstva in v lesenih kolibah se je razvijalo tajno življenje.

Medtem ko so se na nebu vžigale zvezde, se je v srcih v nemala jezca.

Ze dolgo ni bilo toliko šepetanja ko ta večer. Vse bolj se je širila vest, da se mlačva ne bo končala mirno. Kaj se bo zgodilo, niso vedeli natančno, a pričakovali so nekaj velikega. Mnogi so mislili, da bo smrt dveh dobrih, poštenih ribičev, Denjkinovih junakov, znak za upor. Ze dolgo so hrepeneli po uporu, ki bi jim prinesel svobodo, a nikdo si ga ni upal začeti. Vsak je čakal na to, da bi sosed bil prvi. Tako je minulo leto za letom, ne da bi se kdo zganil in oni so se začeli udajati malodušnosti. Sedaj pa bo drugače. Slutili so, da bo izbruhnulo. Toda kakšen bo konec? V srcih sta se borila upanje in strah. Po svobodi so tako silno hrepeneli, da so s silo dušili strah in se prepričevali, da bo upor moral roditi uspeh...